

SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA

KNJIGA (izvjesnih) ŽRTAVA

GLAVA

običaja (Muhamedovoga a.s. koji je uveo u postupak klanje bajramske) žrtve.

A rekao je Ibnu Umer: Ona (žrtva na bajram - tj. na godišnji praznik) je običaj (Muhameda a.s.) i poznato (tj. dobro) djelo.

(Radi se o klanju žrtve u ime Uzvišenoga Allaha na godišnji muslimanski praznik kada se obavlja hodočašće u Meki u dvanaestom mjesecu hidžretske godine. Tu žrtvu kolju oni imućni muslimani na taj praznik kod svojih kuća u isti dan kada i hodočasnici kolju žrtve na hodočašću. Samo žrtva hodočasnika na hodočašću zove se "hedjun, hedj", a žrtva onoga koji nije otišao na hodočašće, a kolje žrtvu-kurban kod kuće zove se "udhijjetun". Ova žrtva je po hanefijskom mezhebu vadžib. Neki mezhebi je smatraju kao sunet.)

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Beššara, pričao nam je Gunder, pričao nam je Šubete od Zubejda Ejamiye, od Šabije, od Bera'-a, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Zaista prvo što počinjemo sa njim u ovom našem danu je (to da) klanjamo. Zatim se vraćamo, pa koljemo (žrtve preko vrha prsa). Ko je učinio njega (tj. ovaj postupak), pa već je pogodio naš običaj. A ko je zaklao prije, pa ono je (pa to je) samo (obično) meso (što) je ponudio (što nudi) njega svojoj porodici, nije od žrtve (propisane ni) u (jednoj) stvari (to što je zaklano prije molitve)."

Pa je ustao Ebu Burdete, sin Nijara - a već je (bio) zaklao (prije molitve) - pa je rekao: "Zaista je kod mene (tj. u mene je jedna) kozica (imam kozicu)." Pa je rekao:

"Zakolji nju (ispod vrata ponovno), a neće biti dostatna (kozica ni) od jednoga (tj. ni za koga, nikome) poslije tebe (za žrtvu ovu)."

Rekao je Mutarrif od Amira, od Bera-a: Rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ko je zaklao poslije (te) molitve, upotpunila se je njegova žrtva i pogodio je običaj (postupak) muslimana."

PRIČAO NAM JE Musedded, pričao nam je Ismail od Ejuba, od Muhameda, od Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ko je zaklao prije (bajramske) molitve, pa zaklao je samo za svoju osobu (tj. za sebe). A ko je zaklao poslije (te) molitve, pa već se je upotpunila njegova žrtva i pogodio je običaj (postupak svih) muslimana."

GLAVA

diobe (razdjeljivanja izvjesnoga) vođe (izvjesne) žrtve među (izvjesne) ljude.

PRIČAO NAM JE Muaz, sin Fedaleta, pričao nam je Hišam od Jahja-a, od Ba'džeta Džuheniye, od 'Ukbeta, sina 'Amira, Džuheniye rekao je:

Razdjeljivao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, među svoje drugove (neke) žrtve (tj. životinje koje se trebaju zaklati kao žrtve), pa je postala (dopala) za 'Ukbeta (tj. Pa je došla na diobi Ukbetu jedna) kozica. Pa sam rekao:

"O poslaniče Allaha! Postala je (Dopala je, tj. Došla je meni) kozica." Rekao je: "Žrtvuj s njom (tj. Zakolji kao žrtvu nju sebi)."

(Izraz "džeze'atun" znači kozica ili ovčica koja ima samo sedam mjeseci života, starosti. Veli se da ovčica te starosti može vrijediti kao žrtva, kao kurban ako je debela i velikoga tijela kao ona ovca od godine dana. Kozica od te starosti ne može vrijediti kao grlo koje može biti kao žrtva-kurban, nego kozica mora imati najmanje godinu dana starosti, ali je izuzetno Muhamed a.s. odobrio to dvojici drugova: Ebu Burdetu, sinu Nijara, i 'Ukbetu, sinu 'Amira.)

GLAVA

(izvjesne) žrtve za (izvjesnoga) putnika i (izvjesne) žene.

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Sufjan od Abdurahmana, sina Kasima, od njegovoga oca, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, unišao njoj, a (ona) je bila u mjesečnici, (unišao joj je) u (mjestu) Serifu prije (nego) će da uniđe u Meku, a ona plače, pa je rekao:

"Šta je tebi (Šta ti je)? Jesi li postala u mjesečnici (tj. Jesi li dobila mjesečnicu)?" Rekla je: "Da." Rekao je: "Zaista ovo je (jedna) stvar (što) je propisao nju Allah na kćeri Adema (tj. na žene), pa vrši (ti sve) što vrši (izvršava svaki taj) hodočasnik osim (tj. izuzev toga) da nećeš ophoditi Kabu (jedino nećeš ophoditi Kabu)." Pa pošto smo bili u Mini (na Mini), dalo se je meni meso krava (tj. nekakvo goveđe meso), pa sam rekla: "Šta je ovo?" Rekli su: "Žrtvovao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (tj. zaklao je žrtvu) od svojih žena sa (tim) kravama (tj. zaklao je žrtve za svoje žene te izvjesne krave, u ime žrtava te krave)."

GLAVA

(onoga) što se želi od (toga) mesa (na) dan klanja (po vrhu prsa tih žrtava).

PRIČAO NAM JE Sadekate, izvijestio nas je Ibnu 'Ulejjete od Ejjuba, od Ibnu Sirina, od Enesa, sina Malika, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan (toga) klanja (žrtava):

"Ko je bio zaklao prije (te bajramske) molitve, pa neka povrati (tj. ponovi, ponovno zakolje drugu žrtvu)." Pa je ustao (jedan) čovjek pa je rekao:

"O poslaniče Allaha! Zaista ovo je dan (što) se želi u njemu (ovo) meso." I spomenuo je svoje susjede. "A kod mene je kozica bolja od dvije ovce mesa." Pa je dopustio njemu u tome. Pa neću znati (tj. ne znam) je li doprlo (to) dopuštenje (i drugome nekome) ko je osim njega, ili ne. Zatim se je nageo (tj. obrnuo, okrenuo, otišao) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, ka dvojici ovnova, pa je zaklao njih dvojicu (ispod vilica). I ustali su (izvjesni) ljudi ka malim bravima, pa su sebi rastavili njih (tj. razdijelili), ili je rekao: pa su sebi razbili

(raskomadali) njih (ali u smislu: razdijelili, podijelili u živu-kao živu stoku, a ne da su ih zaklali, pa rasjekli na komade).

GLAVA

(onoga) ko je rekao: Žrtve (te) su (na) dan (toga) klanja (po vrhu prsa, tj. Žrtve i kurbanu se kolju samo na dan klanja, samo prvi dan bajrama, a ne drugi i treći dan, ili još i kasnije).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Selama, pričao nam je Abdulvehhab, pričao nam je Ejjub od Muhameda, od sina Ebu Bekreta, od Ebu Bekreta, bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Vrijeme (to) već je kružilo (tj. već kruži) kao njegov oblik (što je, tj. na svoj način kruženja kao što je kružilo na) dan (kada) je stvorio Allah (ta) nebesa i (tu) Zemlju (na kojoj živimo): godina je dvanaest mjeseci. Od njih (tj. od tih dvanaest mjeseci) su četiri zabranjena (tj. sveta): tri uzastopna - zul-ka'de, i zul-hidždže i muharrem - i (jedan je odvojen, a to je) redžep (po računanju plemena) Mudara, (a to je mjesec) koji je između (mjeseca) džumada-a (džumadel-ahira, uhra-a) i (mjeseca) šabana. Koji mjesec je ovo?" Rekli smo: "Allah i Njegov poslanik su znajući." Pa je šutio, čak smo mislili da će on imenovati njega sa (drugim imenom) osim njegovoga imena. Rekao je:

"Zar nije zul-hidždže?" Rekli smo: "Da." Rekao je: "Koji grad je ovo?" Rekli smo: "Allah i Njegov poslanik su znajući." Pa je šutio, čak (da) smo mislili da će on imenovati njega sa (nekim drugim imenom) osim njegovoga imena. Rekao je: "Zar nije (naš sveti) grad?" Rekli smo: "Da." Rekao je: "Pa koji dan je ovo?" Rekli smo: "Allah i Njegov poslanik su znajući." Pa je šutio, čak (da) smo mislili da će on imenovati njega sa (drugim imenom) osim njegovoga imena. Rekao je: "Zar nije dan klanja (žrtava po vrhu prsa, ispod vrata)?" Rekli smo: "Da." Rekao je: "Pa zaista vaše krvi (tj. životi), i vaša imanja (imovine) - rekao je Muhameda: A mislim ga (da) je rekao (još i): "i vaše časti - na vas su zabranjena stvar (tj. vama su svetinje, sveti) kao zabranjenost (tj. kao svetost) ovoga vašega dana u ovome vašem gradu u ovome vašem mjesecu. I susrećete vašega (svoga) Gospodara (na sudnjem danu, na strašnome sudu), pa će pitati vas o vašim poslovima (djelima). Zar ne (tj. Pazite)! Pa ne vraćajte se poslije mene (da budete kao oni neki) zalutali, (pa da) udara (mačem, sabljom) neki (od) vas vratove nekih. Zar ne?! (Tj.: Pazite! Pozor!) Neka priopći (ovaj) prisutni (ovdje) odsutnome (tome, tj. onome koji nije ovdje sada prisutan)! Pa možda neki ko (bude taj što) dopre njemu (ovo) da bude obuhvatljiviji za njega (tj. da bolje zapamti i obuhvati ovaj govor) od nekoga ko je čuo njega (ko je čuo taj govor direktno)." I bio je (tj. I bio bi) Muhamed, kada je spominjao njega (ovaj hadis), rekao je:

"Istinit je bio (tj. Istinu je rekao) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio." Zatim je rekao: "Zar ne (Pažnja)?! Da li sam priopćio (dostavio)?"

GLAVA

(tih) žrtava i (toga) mjesta klanja u klanjalištu (tom, tj. žrtve i klanje žrtava - to sve treba da je u mjestu gdje se klanja molitva praznika - bajram namaz).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Ebu Bekra, Mukaddemija, pričao nam je Halid, sin Harisa, pričao nam je Ubejdullah od Nafi'-a rekao je:

Bio je Abdullah (Umerov običaja da) kolje u (na izvjesnom) mjestu klanja (žrtava po vrhu prsa). Rekao je Ubejdullah: Misli (na) mjesto klanja (žrtava na kojem su se klale žrtve) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukejra, pričao nam je Lejs od Kesira, sina Ferkada, od Nafi'-a da je Ibnu Umer, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, izvijestio njega, rekao je:

Bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (običaja da) kolje (žrtve ispod vilica) i (da) kolje (ispod vrata, po vrhu prsa) u (svome) klanjalištu (tj. u mjestu gdje je on klanjao, klanjavo bajramsku molitvu, bajramski namaz).

GLAVA

o žrtvi Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, sa dva rogata ovna (obadva, oba).

A spominje se (još i to da su bila) debela (oba, obadva, dva debela rogata ovna). A rekao je Jahja, sin Seida: Čuo sam Ebu Umameta, sina Sehla (da) je rekao:

Bili smo (običaja da) udebelimo (udebljamo, da napravimo debelom tu) žrtvu u Medini. I bili su muslimani (izvjesni, ili svi muslimani običaja da) udebele (da hrane, da nahrane i da tako naprave debelom žrtvu, životinju koju će da kolju kao žrtvu).

PRIČAO NAM JE Adem, sin Ebu Ijasa, pričao nam je Šubete, pričao nam je Abdulaziz, sin Suhejba, rekao je: čuo sam Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (običaja da) žrtvuje sva dva ovna. I ja žrtvujem sa dva ovna.

(Žrtvuje sa dva ovna - to znači kolje kurban tako što zakolje dva ovna u ime kurbana, u ime žrtve.)

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Abdulvehhab, od Ejuba, od Ebu Kilabeta, od Enesa da se je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, nageo (obrnuo) ka dvama ovnovima, rogatima, garavima (okolo usta, i očiju i nogu), pa je zaklao njih dvojicu (ispod vilica) sa svojom rukom.

Slijedio je njega (Abdulvehhaba) Vuhejb od Ejuba. A rekao je Ismail i Hatim, sin Verdana, od Ejuba, od Ibnu Sirina, od Enesa.

PRIČAO NAM JE Amr, sin Halida, pričao nam je Lejs od Jezida, od Ebul-Hajra, od Ukbeta, sina Amira, bio zadovoljan Allah od njega, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, dao njemu (neke) brave (da on) razdijeli njih na njegove drugove (da ih pokolju kao) žrtve. Pa je ostalo (jedno) jare.

(Veli se da "atudun" znači jare muškoga pola koje je navršilo pet mjeseci, a neki vele koje je ojačalo i počelo da pase, tj. da brsti, itd.)

Pa je spomenuo njega (jare) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao (Muhamed a.s.):

"Žrtvuj ti sa njim."

GLAVA

govora Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (što ga je uputio) Ebu Burdetu: "Žrtvuj sa (tim izvjesnim) jaretom od (te) koze, a neće biti dostatno (jare ni) od jednoga (tj. ni za jednoga čovjeka više) poslije tebe."

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Halid, sin Abdullaha, pričao nam je Mutarrif od Amira, od Bera-a, sina Aziba, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Žrtvovao je (jedan) ujak (dajidža) moj, govori se njemu Ebu Burdete, (žrtvovao je, tj. zaklao je žrtvu) prije (bajramske) molitve, pa je rekao njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Tvoja ovca je ovca (običnoga) mesa (a ne žrtvenoga mesa)." Pa je rekao: "O poslaniče Allaha! Zaista je kod mene (jedna) pokućarica (tj. životinja koja mi u kuću ulazi, hoda po kući), mlado žensko od (te) koze (tj. kozica od koze izvjesne)." Rekao je: "Zakolji nju (ispod vilice), a neće biti dobra (tj. neće vrijediti ona kao takva) za (nekoga drugoga) osim tebe." Zatim je rekao:

"Ko je zaklao prije (bajramske) molitve, pa zaklao je samo za svoju osobu. Ako ko je zaklao poslije (te) molitve, pa već se je upotpunila njegova žrtva, i pogodio je običaj (svih) muslimana."

Slijedio je njega (Mutarifa) Ubejdete od Šabije i Ibrahima. A slijedio je njega (Ubejdeta) Veki' od Hurejsa, od Šabije. A rekao je 'Asim i Davud od Šabije (da u tekstu hadisa stoji ovako): "kod mene je jare mlijeka."

(Izraz "jare mlijeka" tumači se na dva načina. Prvo tumačenje kaže da to znači žensko jare, kozica, jer će ona davati mlijeko u vrijeme kada odraste. Drugo tumačenje kaže da to znači jare koje je tek odbijeno od mlijeka, ili jare, možda, koje još sisa mlijeko od koze, i slično tome.)

A rekao je Zubejd i Firas od Šabije: "Kod mene je (jedna) kozica." A rekao je Ebul-Ahvas: Pričao nam je Mansur: jare, kozica. (To jest: jare koje je bilo žensko-kozica.) A rekao je Ibnu 'Avn: jare, (muško) jare (ili: jare, kozica), jare mlijeka.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Bešara, pričao nam je Muhamed, sin Džafera, pričao nam je Šubete od Selemeta, od Ebu Džuhajfeta, od Bera'-a rekao je:

Zaklao je Ebu Burdete prije (bajramske) molitve, pa je rekao njemu Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Daj zamjenu njoj (tj. Zakolji drugu žrtvu mjesto te)." Rekao je: "Nije kod mene (tj. Ja nemam ništa drugo) osim (što se nalazi u mene, kod mene u posjedu jedna) kozica." Rekao je Šubete: I mislim ga (da) je rekao (I mislim da je rekao): "Ona je bolja od (ovce) koja je unišla

u treću godinu." Rekao je: "Učini nju (Zakolji nju) mjesto nje (mjesto one koju si zaklao prije bajram-namaza), a neće biti dostatna (ona, tj. takva kozica više ni) od jednoga (tj. ni za jednoga čovjeka) poslije tebe." A rekao je Hatim, sin Verdana, od Ejuba, od Muhameda, od Enesa, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, i rekao je: jare kozica (jare, kozica).

GLAVA

(onoga) ko je zaklao (klao svoje, ili izvjesne) žrtve sa svojom rukom.

PRIČAO NAM JE Adem, sin Ebu Ijasa, pričao nam je Šubete, pričao nam je Katadete od Enesa rekao je:

Žrtvovao je (tj. Zaklao je žrtvu) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, sa dva ovna (obadva) garava (tj. oba su bila crnih nogu, i imala su crna usta, okolo usta i crno okolo očiju). Pa sam vidio njega (da je on) stavljač (stavio je, stavlja) svoju nogu (svoje stopalo) na strane njih dvojice, (i) imenuje (tj. i izgovara Bismillahi!) i veliča (tj. i izgovara Allahu ekber!), pa je zaklao (ispod vilica) njih dvojicu sa svojom rukom.

GLAVA

(onoga) ko je zaklao (ispod vilice) žrtvu (nekoga drugoga) osim njega (tj. osim sebe, osim svoje žrtve, mimo svoje žrtve).

A pomagao je (jedan) čovjek Ibnu Umera u njegovoj žrtvenoj devi (tj. u klanju deve davao mu je pomoć). A zapovjedio je Ebu Musa svojim kćerima da žrtvuju (tj. da kolju žrtvu one same) sa svojim rukama.

PRIČAO NAM JE Kutejbete, pričao nam je Sufjan od Abdurahmana, sina Kasima, od njegovoga oca, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Unišao je meni poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (kada smo se nalazili) u (mjestu) Serifu, a ja plačem, pa je rekao:

"Šta je tebi? Jesi li bila u mjesečnici (tj. Je li ti nastupila mjesečnica, perioda)?" Rekla sam: "Da." Rekao je: "Ovo je (jedna) stvar (tj. ženska osebina, osobina, odlika što) je propisao nju Allah na kćeri Adema (na Ademove kćeri, tj. na žene, ženama naročito). Vršiti (sve obrede) što vršiti (svaki) hodočasnik, osim (što) nećeš ophoditi Kabu (u vrijeme dok ti traje mjesečnica)." I žrtvovao je (tj. zaklao je žrtvu) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, od svojih žena (tj. za svoje žene) sa (izvjesnim) kravama (tj. zaklavši on za njih izvjesne krave - a to će reći da je zaklao za drugoga osim sebe).

GLAVA

(izvjesnoga) klanja (ispod vilica) poslije (te bajramske) molitve.

PRIČAO NAM JE Hadždžadž, sin Minhala, pričao nam je Šubete, rekao je: izvijestio me je Zubejd, rekao je: čuo sam Šabija (Šabiju) od Bera'-a, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: čuo sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) predikuje (govori na govornici), pa je rekao:

"Zaista prvo što počinjemo s njim od ovoga našega dana je (to) da klanjamo (bajramsku molitvu), zatim (da) se vratimo pa (da) koljemo (žrtve po vrhu njihovih prsa ako su žrtve deve). Pa ko je učinio ovo (ko čini ovako), pa već je pogodio naš običaj (naš postupak i naše pravilo). A ko je zaklao (prije klanjanja bajrama), pa ono (pa to) je samo (obično) meso (što) ponuđava (nudi, daje) njega za svoju porodicu (svojoj porodici), (i) nije od (te prave) žrtve (ni) u (jednoj) stvari (tj. ni u čemu nije mu to žrtva)."

Pa je rekao Ebu Burdete: "O poslaniče Allaha! Zaklao sam prije (nego) da klanjam, a kod mene je (jedna) kozica bolja od (ovce) koja je zašla u treću godinu." Pa je rekao: "Učini nju mjesto nje, a neće biti dostatna, ili (neće u cijelosti) ispuniti (vrijediti takva kozica za žrtvu ni) od jednoga (tj. ni za koga, nikome) poslije tebe."

GLAVA

(onoga) ko je zaklao prije (bajramske) molitve, povratio je (tj. ponovio je klanje, trebao je zaklati opet drugu životinju u ime žrtve).

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Ismail, sin Ibrahima, od Ejuba, od Muhameda, od Enesa, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Ko je zaklao prije (bajramske) molitve, pa neka povrati."

(Dakle: neka ponovo zakolje drugu životinju poslije klanjanja bajram namaza, jer mu ono prvo klanje žrtve prije bajram namaza ne važi, ne vrijedi kao propisana žrtva-kurban, zato što je zaklao životinju prije klanjanja bajramskoga namaza.)

Pa je rekao (jedan) čovjek: "Ovo je dan (što) se želi u njemu (to) meso." I spomenuo je stvar od svojih susjeda (neku stvar, nešto, tj. da su mu siromašni susjedi-komšije). Pa kao da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, ispričao njega (a to znači: kao da mu je primio i uvažio ispriku i izvinjenje). A kod mene je kozica bolja od dvije ovce. Pa je dopustio njemu Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio. Pa neću znati (tj. ne znam) doprlo (li) je (to) dopuštenje, ili ne (i drugima, i za druge). Zatim se je nageo (obrnuo, pristupio) ka dvama ovnovima. Misli (na to da) je zaklao njih dvojicu (ta dva ovna). Zatim se nagnuo (obrnuo, prionuo je, pristupio je taj) narod (ti ljudi) ka bravčićima (ka malim bravima, ovcama, tj. malom stadu brava-ovaca) pa su klali (zaklali) njih.

PRIČAO NAM JE Adem, pričao nam je Šubete, pričao nam je Esved, sin Kajsa: čuo sam Džundeba (Džunduba), sina Sufjana, Bedželiju rekao je:

Prisustvovao sam Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan klanja (tih žrtava), pa je rekao:

"Ko je zaklao prije (nego) da klanja, pa neka povrati (neka ponovno zakolje) mjesto nje drugu (žrtvenu životinju). A ko nije zaklao, pa neka zakolje."

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Ebu Avanete od Firasa, od Amira, od Bera-a rekao je:

Klanjao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (jednoga) dana, pa je rekao:

"Ko je klanjao (tj. Ko klanja) našu molitvu, i okrenuo se je (i okreće se u klanjanju) našoj Strani (prema kibli, prema Kabi), pa neka kolje (prije) do (da) ode (sa molitve bajramske)." Pa je ustao Ebu Burdete, sin Nijara, pa je rekao: "O poslanice Allaha! Učinio sam (ja to što nije trebalo da se učini)." Pa je rekao: "Ono je (tj. To je jedna) stvar (što) si dao požuriti nju." Rekao je (Ebu Burdete): "Pa zaista kod mene je (jedna) kozica, ona je bolja od dvije ovce zašle u treću godinu. Da li (da) zakoljem nju?" Rekao je:

"Da. Zatim neće biti dostatna (ona, tj. takva kozica kao žrtvena životinja ni) od jednoga (ni za jednoga čovjeka) poslije tebe." Rekao je Amir: Ona (tj. Ta kozica) je najbolja njegova žrtva (ili: bolja njegova žrtva, jer, u stvari, ono što je zaklao prije bajramske molitve - to i nije bila žrtva-kurban).

GLAVA

stavljanja (svoga) stopala (tj. svoje noge) na stranu (te) životinje koja se kolje.

PRIČAO NAM JE Hadždžadž, sin Minhala, pričao nam je Hemmam od Katadeta, pričao nam je Enes, bio zadovoljan Allah od njega, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, bio (običaj da) žrtvuje (da kolje žrtvu) sva dva ovna garava, rogata. I stavio je (tj. I stavio bi on) svoju nogu na stranu njih dvojice, i zakolje (i zaklao je) njih dvojicu sa svojom rukom.

GLAVA

(izvjesnoga) veličanja (tj. izgovaranja "Allahu ekber!") kod (toga) klanja (žrtve ispod vilice).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, pričao nam je Ebu Avanete od Katadeta, od Enesa rekao je:

Žrtvovao je (Zaklao je žrtvu) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, sa dva ovna garava, rogata. Zaklao je njih dvojicu (ispod vilica) sa svojom rukom, i imenovao je (tj. i rekao bi Bismillahi!), i veličao je (tj. i rekao bi Allahu ekber!) i stavio je (stavljao bi on) svoju nogu na strane njih dvojice (tih ovnova).

GLAVA:

Kada je po nekome (poslao čovjek) svoju žrtvenu životinju (u Meku) zato (da) se zakolje (tamo), nije bilo zabranjeno (tj. neće biti zabranjeno) na njega (njemu - tome čovjeku ni jedna) stvar.

(To jest: neće mu biti u ovom slučaju zabranjeno ono što je zabranjeno čovjeku koji se je obukao u hodočasničku odjeću, hodočasničke čaršafe, plahte).

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Muhameda, izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Ismail od Šabije, od Mesruka da je on došao Aiši pa je rekao njoj:

"O majko (svih) vjernika! Zaista (jedan) čovjek šalje po drugome svoju žrtvenu životinju ka Ka'bi (u Meku), a sjedi u Egiptu, pa oporučuje da se zaogrliči njegova žrtvena deva (tj. da joj se stavi neka ogrlica kao znak da je određena za žrtvu), pa je neprestano od toga dana hodočasnički odjeven (kod kuće) do (časa kada) se razriješe ljudi (ti na hadžu

hodočasničkih stega)." Rekao je: Pa sam čuo njezino pljeskanje (rukom o ruku) iza (njezinoga) zastora (zavjese), pa je rekla:

"Zaista već sam bila (jednom u takvoj prilici da) usukivam ogrlice žrtvene životinje poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa posla (on) svoju žrtvenu životinju ka Ka'bi (u Meku), pa ne bi zabranjeno na njega (tj. pa nije bilo zabranjeno njemu tada ništa) od (onoga) što se je dozvolilo za (izvjesne) ljude od njegove (tj. što je bilo dozvoljeno svima ostalim ljudima u vezi njegove) porodice dok se vrate (ti) ljudi (sa hadža, tj. nije mu bilo zabranjeno da ima odnose sa svojom porodicom, sa svojim ženama dok se ne vrate sa hadža oni koji su otišli na hadž).

GLAVA

(onoga) što se jede od mesa (tih) žrtava i što se opskrbljava (tj. i što se uzima kao opskrba za putovanje) od njih (od tih vrsta kurbanskoga mesa).

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, rekao je Amr: izvijestio me je 'Ata', čuo je Džabira, sina Abdullaha, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Bili smo (običaja da) se opskrbljavamo mesima (mesom od tih) žrtava na vremenu Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, ka Medini (putujući, vraćajući se iz Meke). A rekao je (Sufjan više puta) osim jedanput: (Opskrbljavasmo se sa) mesima (tj. mesom tih) žrtvenih životinja (zaklanih u Meki kod Ka'be).

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je Sulejman od Jahja-a, sina Seida, od Kasima da je sin Habbaba izvijestio njega da je on čuo Ebu Seida (da) priča da je on bio odsutan, pa je došao, pa se ponudilo k njemu (nekakvo) meso. Rekao je:

"A ovo je od mesa naših žrtava. Odgodite ga (tj. odstranite ga), neću okušati njega (neću ga probati, neću ga jesti)." Rekao je: Zatim sam ustao, pa sam izašao, čak dođem (čak sam došao) svome bratu Ebu Katadetu. A bio je (to) njegov brat za njegovu majku (vezan, tj. brat po majci), i bio je Bedrija (učesnik u borbi na Bedru). Pa sam to spomenuo njemu (veli dalje Ebu Seid). Pa je rekao (njemu Ebu Katadete): "Zaista ono već se je dogodila poslije tebe (jedna) stvar (jedna zapovjed u vezi kurbanskoga mesa)."

PRIČAO NAM JE Ebu Asim od Jezida, sina Ebu Ubejda, od Selemeta, sina Ekve'a, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ko je žrtvovao (zaklao žrtvu) od vas, pa neka ne osvane nipošto poslije trećega (dana bajrama), a u njegovoj kući je od njega (od toga mesa ijedna) stvar (išta, imalo)." Pa pošto je bila iduća godina, rekli su: "O poslaniče Allaha! Činimo (tj. Hoćemo li činiti) kao što smo činili (ove) prošle godine?" Rekao je:

"Jedite, i nahranjajte, i pohranjajte (tj. i ostavite u zalihi), pa (tj. jer) zaista ta (prošla) godina (bila je takva da) je bilo u (izvjesnih) ljudi poteškoće (tj. gladi), pa sam htio da pomognete u njoj (u toj poteškoći, u toj gladi i gladnoj godini)."

PRIČAO NAM JE Ismail, sin Abdullaha, rekao je: pričao mi je moj brat od Sulejmana, od Jahja-a, sina Seida, od Amreta, kćeri Abdurahmana, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Žrtva (ta upotrebljavana je, tj. meso od nje upotrebljavano je tako da) smo bili (običaja da ga) posolimo (dobro, tj. stavimo dosta soli u neki dio) od njega, pa dođemo s njim (s tim mesom) ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, u Medinu (tj. donesemo mu ga u Medinu). Pa je rekao:

"Ne jedite (to kurbansko meso više) osim tri dana (više od tri dana)." A nije (ta njegova zabrana) odluka (tj. stroga zabrana), a ali (nego) je htio da nahrani od njega (od toga mesa imućni musliman siromašnoga). A Allah je znaniji."

PRIČAO NAM JE Hibban, sin Musa-a, izvijestio nas je Abdullah, rekao je: izvijestio me je Junus od Zuhrije rekao je: pričao mi je Ebu 'Ubejd, slobodnjak Ibnu Ezhera, da je on prisustvovao (izvjesnom) prazniku (bajramu na) dan (tih) žrtava sa Umerom, sinom Hattaba, bio zadovoljan Allah od njega, pa je klanjao prije (bajramske) predike (propovjedi), zatim je predikovao (održao propovjed prisutnim) ljudima, pa je rekao:

"O ljudi! Zaista poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, već je zabranio vama postenje (post) ovih dvaju (ova dva) praznika (godišnjih - dvaju bajrama). Što se tiče jednoga (od) njih dvojice (jednoga od ta dva praznika), pa (to je) dan vašega mršenja od vašega postenja (posta). A što se tiče drugoga, pa (to je) dan (kada vi) jedete vašu žrtvu (svoje žrtve-kurbane)."

Rekao je Ebu Ubejd: Zatim sam prisustvovao sa Usmanom, sinom Affana, pa je to bio petak. Pa je klanjao prije (te) predike, zatim je predikovao, pa je rekao:

"O ljudi! Zaista ovo je dan (što) su se sakupila (tj. sastala) vama u njemu dva praznika (bajram - a to je godišnji blagdan, praznik, i džum'a - a to je sedmični praznik). Pa ko je želio (tj. ko želi i voli) da pričeka džum'u (današnju) od stanovnika Avalija (a to je naziv za sela okolo Medine), pa neka pričeka. A ko je želio (ko želi i ko hoće) da se vrati (kući prije džum'e), pa već sam dozvolio (tj. dozvoljam, dozvoljavam) njemu." Rekao je Ebu Ubejd: Zatim sam prisustvovao njemu (tj. bajramu) sa Alijom, sinom Ebu Taliba. Pa je klanjao prije (te) predike, zatim je predikovao (prisutnim) ljudima, pa je rekao (ovo):

"Zaista je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zabranio vama da jedete mesa vaše žrtve (tj. svojih žrtava, kurbana) iznad tri (dana, više od tri dana)." A od Mamera, od Zuhrije, od Ebu Ubejda slično njemu (slično onome što se je navelo da je rekao Alija r.a.).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Abdurahmana, izvijestio nas je Jakub, sin Ibrahima sina Sa'da, od sina brata Ibnu Šihaba (tj. od bratića Ibnu Šihabovoga, bratovoga sina), od njegovoga strica Ibnu Šihaba, od Salima, od Abdullaha, sina Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Jedite od (tih) žrtava tri (dana)." A bio je Abdullah (običaja da hljeb) jede sa (tim) uljem (umjesto sa mesom) kada ide (tj. kada se vraća u Meku) iz Mine (sa Mine treći dan bajrama) zbog mesa (te) žrtvene životinje (zaklane za vrijeme hodočašća, tj. da ne bi više ni slučajno jeo mesa žrtvene životinje poslije tri dana nakon klanja žrtava).